

Grunder för fristående examen

**SPECIALYRKESEXAMEN FÖR
KOSMETOLOG
2000**

Grunder för fristående examen

**SPECIALYRKESEXAMEN FÖR
KOSMETOLOG
2000**

© Utbildningsstyrelsen 2005

Edita Prima Oy
Helsingfors 2005

ISBN 952-13-2474-0 (häft.)
ISBN 952-13-2475-9 (pdf)

DNR **5 /011/2000**

FÖRESKRIFT **Iakttas som förpliktande**

DATUM **10.1.2000**

Giltighetstid
fr.o.m. 1.3.2000 tillsvidare

De stadganden på vilka befogenheten att
utfärda föreskriften bygger

L 631/1998 13 § 2 mom

F 812/1998 1 § 1 mom

Upphäver Föreskrift Nr

Ändrar Föreskrift Nr

GRUNDERNA FÖR SPECIALYRKESEXAMEN FÖR KOSMETOLOG

Utbildningsstyrelsen har fastställt grunder för specialyrkesexamen för kosmetolog.
Examensgrunderna skall iakttas fr.o.m. 1.3.2000 tillsvidare.

Utbildningsanordnare som ordnar utbildning som förbereder för examen eller för del
därav skall göra upp och godkänna en läroplan för utbildningen med beaktande av vad
som bestämts i dessa grunder. Som en del av den förberedande utbildningen skall
ordnas prov som utvisar yrkesskickligheten.

Examenskommissionen, examensarrangören och utbildningsanordnaren kan inte
lämna grunderna för examen obeaktade eller avvika från dem.

Om de uppgifter som skall antecknas på betygen och om betygmodellerna samt
om grunderna för uppgörandet av de personliga studieprogrammen bestäms separat.

Generaldirektör

JUKKA SARJALA

Jukka Sarjala

Undervisningsråd

AINO RIKKINEN

Aino Rikkinen

INNEHÅLL

Kapitel 1

Syftet med fristående examina och målen för dem	7
1 § Fristående examina	7
2 § Förberedande utbildning för fristående examina	7
3 § De allmänna grunderna för sättet av påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna	8

Kapitel 2

Uppbyggnaden av specialyrkesexamen för kosmetolog	8
1 § Examensdelarna	8

Kapitel 3

Kraven på yrkesskicklighet och grunderna för bedömningen i specialyrkesexamen för kosmetolog	10
--	----

De obligatoriska examensdelarna

1 § Kosmetologens mognad och utveckling	11
a) Kraven på yrkesskicklighet	11
b) Mål och kriterier för bedömningen	11
c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten	12
2 § Aromaterapi och eteriska oljor i skönhetsvården	13
a) Kraven på yrkesskicklighet	13
b) Mål och kriterier för bedömningen	13
c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten	15
3 § Komplementära hudbehandlingsformer	15
a) Kraven på yrkesskicklighet	15
b) Mål och kriterier för bedömningen	15
c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten	16
4 § Kosmetiska specialbehandlingar för huden	17
1. Behandlingsapparater	17
a) Kraven på yrkesskicklighet	17
b) Mål och kriterier för bedömningen	17
c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten	18
2. Produktserier	18
a) Kraven på yrkesskicklighet	18
b) Mål och kriterier för bedömningen	18
c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten	19
3. Specialtekniker	19
3.1 Permanentpigmentering av hud	19
a) Kraven på yrkesskicklighet	19
b) Mål och kriterier för bedömningen	19
c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten	20
3.2 Diatermi	20
a) Kraven på yrkesskicklighet	20
b) Mål och kriterier för bedömningen	20
c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten	20

5 §	Företagsverksamhet och företagsamhet.....	21
	a) Kraven på yrkesskicklighet	21
	b) Mål och kriterier för bedömningen	21
	c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten	22

De valbara examensdelarna

6 §	Manuell lymfmassage för ansiktet.....	23
	a) Kraven på yrkesskicklighet	23
	b) Mål och kriterier för bedömningen	23
	c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten	24
7 §	Manuell lymfmassage för kroppen	25
	a) Kraven på yrkesskicklighet	25
	b) Mål och kriterier för bedömningen	25
	c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten	26
8 §	Klassisk zonterapi i främjandet av hälsan	27
	a) Kraven på yrkesskicklighet	27
	b) Mål och kriterier för bedömningen	27
	c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten	28
9 §	Samarbete med andra sakkunniga i vården av en kund som genomgått plastikkirurgi	29
	a) Kraven på yrkesskicklighet	29
	b) Mål och kriterier för bedömningen	29
	c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten	30
10 §	Terapeutisk och estetisk användning av färger.....	30
	Terapeutisk användning av färger.....	30
	a) Kraven på yrkesskicklighet.....	30
	b) Mål och kriterier för bedömningen.....	30
	Estetisk användning av färger.....	31
	a) Kraven på yrkesskicklighet.....	31
	b) Mål och kriterier för bedömningen.....	31
	c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten.....	32

Bilagor

1.	Värdegrund för skönhetsbranschen och yrkesbeskrivning för kosmetolog som avlagt specialyrkesexamen	33
2.	Exempel på eteriska oljor som används i aromaterapi och bärar- eller basoljor..	34

SYFTET MED FRISTÅENDE EXAMINA OCH MÅLEN FÖR DEM

1 § Fristående examina

De fristående examina är inte beroende av det sätt på vilket man förvärvat sig sin yrkesskicklighet. Det kunnande som examinanderna har skaffat sig genom utbildning, i arbetslivet eller genom sina intressen behandlas som en helhet, så att detta kunnande kan användas när den erfordrade yrkesskickligheten skall påvisas vid de fristående yrkesproven.

De fristående examina är modulära till sin struktur. De utgörs av uppgiftshelheter, som baseras på arbetslivet och dess utvecklingsbehov och som präglas av det som förenar verksamheten med den teoretiska grunden, av mångsidig yrkesskicklighet och av att arbetsprocessen integreras med resultaten av den. Varje del av en examen utgör ett delområde av yrkeskompetensen, som kan lyftas ut ur den naturliga arbetsprocessen och bilda en självständig helhet som kan bedömas. De fristående yrkesproven arrangeras och avläggs flexibelt för en examensdel i sänder. Examinandernas mål kan också vara att endast avlägga en eller flera delar av en examen, inte hela examen.

Grunden för beskrivningen av kraven på yrkesskicklighet är den kvalifikationsbestämning som anses vara lämpligast för yrkesområdet. Beskrivningen koncentreras på kraven för branschens centrala funktioner, behärskning av verksamhetsprocessen och omfattande yrkespraxis. I kraven ingår också de för arbetslivet nödvändiga språkkunskaperna och sociala färdigheterna.

2 § Förberedande utbildning för fristående examina

Systemet med fristående examina ställer inte examinanderna inför förhandsvillkor i fråga om utbildning. Emellertid avläggs dessa examina i allmänhet i samband med något slag av förberedande utbildning.

Den som anordnar förberedande utbildning skall fastställa läroplanen för utbildningen enligt examensgrunderna. Utbildningen och de fristående yrkesprov som ingår i den skall läggas upp enligt examensdelarna. Det åligger utbildningsanordnaren att arrangera de fristående yrkesproven som en del av den förberedande utbildningen. Till de studerandes skyldigheter hör att delta i dessa prov i samband med studierna.

De gemensamma studier, som ingår i en grundexamen som avläggs som grundläggande yrkesutbildning, är inte obligatoriska i en utbildning som förbereder för en grundexamen som avläggs som en fristående examen. Målen för dessa studier beaktas dock i tillämpliga delar i läroplanen och i arrangemangen för undervisningen.

3 § De allmänna grunderna för sättet av påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna

---

Bedömningen av de fristående yrkesproven förutsätter metodisk insamling av material, beslutsfattande och dokumentering angående examinandernas yrkesmässiga och arbetsrelaterade färdigheter, som jämförs med de i examensgrunderna fastställda kraven på yrkesskicklighet och med bedömningskriterierna. Tyngdpunkten vid bedömningen ligger på det praktiska arbetet och arbetsmetoderna. Färdigheterna eller kunnandet bedöms i allmänhet direkt enligt motsvarande arbete.

Miljön för de fristående yrkesproven skall vara verklig eller så realistisk som möjligt. Vid bedömningen tillämpas mångsidigt olika kvalitativa bedömningsmetoder såsom iakttagelser, intervjuer, frågor och portföljer samt självbedömning och gruppbedömning. De fristående yrkesproven läggs upp enligt examensdelarna så att man vid proven kan bedöma om examinanden uppfyller de centrala kraven på behärskandet av yrket.

Målen för bedömningen anger de kompetensområden som ägnas speciell uppmärksamhet vid bedömningen. Målen hänför sig till de centrala färdigheterna och man ser till att examinanden behärskar den teori som ligger till grund för arbetet samt att han/ hon behärskar arbetsmetoder, arbetsutrustning, material och arbetsprocesser. Såväl målen för bedömningen som bedömningskriterierna härleds ur kraven på yrkesskicklighet för motsvarande examensdel. Kriterierna för bedömningen baserar sig på målen för bedömningen och de anger och preciserar prestationer på olika nivåer. Bedömningskriterierna utgör trösklar med vilkas hjälp det är möjligt att differentiera kompetensnivån.

Kapitel 2

UPPBYGGNADEN AV SPECIALYRKESEXAMEN FÖR KOSMETOLOG

1 § Examensdelarna

Specialyrkesexamen för kosmetolog består av fem obligatoriska delar och två valbara delar. Examen är avlagd när examinanden har godkänts i alla obligatoriska delar och två valbara delar.

Obligatoriska examensdelar

1. Kosmetologens mognad och utveckling
2. Aromaterapi och eteriska oljor i skönhetsvården
3. Komplementära hudbehandlingsformer
4. Kosmetiska specialbehandlingar för huden
5. Företagsverksamhet och företagsamhet

Valbara examensdelar

6. Manuell lymfmassage för ansiktet
7. Manuell lymfmassage för kroppen
8. Klassisk zonterapi i främjandet av hälsan
9. Samarbete med andra sakkunniga i vården av en kund som genomgått plastikkirurgi
10. Terapeutisk och estetisk användning av färger

OBLIGATORISKA DELAR
<ol style="list-style-type: none">
1 Kosmetologens mognad och utveckling
2 Aromaterapi och eteriska oljor i skönhetsvården
3 Komplementära hudbehandlingsformer
4 Kosmetiska specialbehandlingar för huden
5 Företagsverksamhet och företagsamhet

VALBARA DELAR
<ol style="list-style-type: none">
6 Manuell lymfmassage för ansiktet
7 Manuell lymfmassage för kroppen
8 Klassisk zonterapi i främjandet av hälsan
9 Samarbete med andra sakkunniga i vården av en kund som genomgått plastikkirurgi
10 Terapeutisk och estetisk användning av färger

FIGUR 1. Delarna i specialyrkesexamen för kosmetolog.

KRAVEN PÅ YRKESKICKLIGHET OCH GRUNDERNA FÖR BEDÖMNINGEN I SPECIALYRKESEXAMEN FÖR KOSMETOLOG

Specialyrkesexamen för kosmetolog skall bedömas en examensdel i sänder så att examinandens yrkesskicklighet jämförs med de krav på yrkesskicklighet som fastställts i dessa examensgrunder. En prestation som motsvarar bedömningskriterierna skall godkännas.

Platser som lämpar sig för bedömning av yrkesskickligheten i olika examensdelar är arbetsmiljöer med apparater och redskap som motsvarar dem på en kundmottagning för kosmetologer och där miljön fyller de allmänna kraven på hygien.

Vid bedömningen av de olika delarna av specialyrkesexamen för kosmetologer skall man beakta följande punkter:

1. Allmänt

- integrering av teoretisk kunskap och praktiska färdigheter
- förmåga till problemlösning
- ansvarskänsla
- aseptiskt arbetssätt
- noggrannhet
- planeringsförmåga och tidsanvändning
- hantering av personal- och produktrisker
- förmåga att uppfatta den egna verksamhet som en del av kundens helhetsbehandling
- förnyelse av yrkeskunskapen

2. Förmåga att kommunicera och samarbeta

- examinandens förmåga att engagera sig i ett interaktivt och empatiskt samarbete med sina arbetskamrater
- examinandens förmåga att uppfatta känslor och grupp-känslor och skilja dem från varandra
- examinandens beteende i kundsituationer och vid yrkesprovet samt hur examinandens upprätthåller en tillförlitlig, positiv, öppen och respektfull atmosfär samt hur examinandens uttrycker osäkerhet och besvikelse
- de beslut examinandens fattar utgående från sina värderingar

3. Intern företagsamhet

- förmåga att tillämpa ekonomiska principer på sina arbetsuppgifter och beredskap att fungera företagarmässigt i arbetsgemenskapen
- förmåga att diskutera de egna värderingarna och värdegrunden för verksamheten
- hur insatt examinandens är i skönhetsbranschen
- inser att den egna verksamheten och det egna ansvaret är en del av hela skönhetsbranschen

- värdesätter sin arbetsinsats och yrkesskicklighet och framhåller dem
- ett serviceinriktat förhållande till interna och externa kunder enligt skönhetsbranschens värderingar och företagets företags-/serviceidé.

Yrkesproven avbryts om examinanden med sin verksamhet äventyrar kundernas/patienternas säkerhet eller om examinanden allvarligt nonchalerar sin egen eller arbetsgemenskapens säkerhet.

DE OBLIGATORISKA EXAMENSDELARNA

1 § Kosmetologens mognad och utveckling

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Kosmetologen använder ett holistiskt tillvägagångssätt i utvecklingen av sin yrkesskicklighet.	Holistiskt tänkande och verksamhet: att beakta fysiska, psykiska, sociala och andliga faktorer vid bedömningen av den egna yrkesskickligheten.
Kosmetologen förstår hur den terapeutiska mognaden påverkar vården och använder denna kunskap i sitt val av behandlingsmetoder.	Att använda personligheten som ett arbetsredskap: att känna sina starka egenskaper och använda dem på ett personligt sätt i vårdarbetet samt känna förutsättningarna och gränserna för sin förmåga.
Kosmetologen har satt sig in i förståelsen för människans väsen på ett holistiskt och mångsidigt sätt.	Kunskap om olika vårdfilosofier: kan redogöra för de centrala principerna för kinesisk medicin och ayurveda, kan förklara vilken människoupfattning polaritetsterapi grundar sig på, har genom erfarenhet bekant sig med minst tre (3) olika terapiformer.
Kosmetologen analyserar förändringarna i skönhetsvårdens kultur i sitt arbete.	Kännedom om skönhetsvårdens kultur: förändringarna i det egna arbetet i förhållande till förändringar i samhället (EU, globalisering, ekologi, internationalisering).
Kosmetologen behärskar den kosmetologiska vårdprocessen analytiskt och förmår arbeta enligt en problemlösande serviceprocess.	Att behärska serviceprocessens struktur: en definition av kundens behov av skönhetsbehandling och nedtecknande av analysen, planering och utförande av behandlingen, kundhandledning, bedömning och utveckling av arbetet.
Kosmetologen kan utgående från kundens behov planera behandlingsserier genom att kombinera olika behandlingsformer.	Tillämpning av behandlingsserier: en plan för behandlingsserie som lämpar sig för examinanden själv.

<p>Kosmetologen får kunderfarenhet genom den behandlingsserie hon/han planerat och kan analysera behandlingens betydelse i hud- och kroppsvården.</p>	<p>Erfarenhet av behandlingsserier i utvecklingen av yrkesskickligheten: inverkan av behandlingsserier, behandlingens ändamålsenlighet, styrka och svaghet hos behandlingshelheten, analys av behandlingserfarenheten, erfarenhetsmässig och personlig inställning till behandlingsserier samt förståelse av och kunskap om dem.</p>
<p>Kosmetologen kan arbeta ergonomiskt.</p>	<p>Ergonomiskt arbetsätt: den egna arbetsställningen, kundens ställning och trivsel, den funktionella ordningen på behandlingsplatsen, rätt belysning, lämplig temperatur, frisk och ren rumsluft, justerbara arbets- och behandlingsstolar.</p>
<p>Kosmetologen har förmåga att bedöma kvaliteten på sitt arbete.</p>	<p>Kvalitetskontroll, självutvärdering: att öka arbetets systematik och målinriktning, att insiktsfullt kombinera olika behandlingsformer, att bedöma den genomförda behandlingen i relation till kundens behov och önskemål, att utveckla redskap för uppföljning av kvaliteten.</p>
<p>Kosmetologen kan fatta moraliskt och etiskt välgrundade beslut i sitt arbete.</p>	<p>Moraliskt hållbart beslutsfattande: kosmetologens yrkesmässiga gränser i en holistisk hudvård, motiveringen av yrkesmässiga val med tanke på ekologi och hållbar utveckling, etiskt beslutsfattande.</p>

c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten

Kosmetologen visar sin fördjupade kunskap om holistisk hudvård genom att utvärdera sin yrkesmässiga utveckling och mognad, motiverar sitt yrkesmässiga arbete med teoretisk kunskap, skärskådar olika val med hjälp av egna erfarenheter och kan göra välgrundade val i sitt arbete som kosmetolog.

En behandlingsserie på minst 10x utförs och i den bör ingå 2-3 kombinerade holistiska skönhetsbehandlingsmetoder (behandling på salong eller hemma), uppföljning och utvärdering av resultaten.

2 § Aromaterapi och eteriska oljor i skönhetsvården

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Kosmetologen kan analysera aromaterapin som behandlingsmetod och motivera dess verkningsprinciper och kanaler. Hon/han känner till behandlingsformens historia.</p>	<p>Verksamhetsprinciperna vid aromaterapi: hur eteriska oljor upptas av huden, kunskaper i anatomi och fysiologi, särskilt det limbiska systemet, luktsinnet, näsans struktur, blodcirkulationen, hormonverksamheten, matsmältningen och ämnesomsättningen, olika nivåer för de eteriska oljornas effekter.</p>
<p>Kosmetologen behärskar de mest använda eteriska oljorna och principerna för hur man blandar dem.</p>	<p>Kunskaper om eteriska oljor: känner till minst 20 eteriska oljor, se bilaga, tillverkningsmetod, ursprungsland, namn på latin, förångningshastighet, behandlingseffekter och biverkningar, kemiska strukturer och blandningsprinciper, kvalitetskrav hos eteriska oljor, kännedom om oljor som inte lämpar sig för aromaterapi.</p>
<p>Kosmetologen kan göra en behandlingsplan för aromaterapi. Behandlingsplanen grundar sig på intervju, observation och palpering.</p>	<p>Att göra upp en behandlingsplan: bakgrunds- och förhandsuppgifter, uppmärksammande av kroppens spänningstillstånd, uppmärksammande av reflexpunkter och antecknande av dem i kundkortet, bestämmande av hudtyp, hudens tillstånd och funktion samt problem i samband med dessa, uppmärksammande av kontraindikationer och indikationer för behandlingen, uppgörande av en individuell behandlingsplan.</p>
<p>Kosmetologen kan blanda ansikts- och kroppsvårdsoljor som lämpar sig för kunden.</p>	<p>Val av oljor och blandning: val av ändamålsenliga eteriska oljor och basoljor, oljornas blandningsförhållande, omsorgsfullhet och noggrannhet.</p>
<p>Kosmetologen kan göra en aromaterapi-behandling som utgår från kundens individuella behov. Hon/han behärskar massagetekniken och användningen av eteriska oljor.</p>	<p>Behärskande av massagemetoden: styrka och riktning hos greppen, rytm och smidighet, förmågan att beakta kundens ställning och sinnesstämning samt eliminera störande bakgrundsljud.</p> <p>Användning av eteriska oljor: att framställa en oljeblandning enligt kundens individuella behov, oljeblandningens lämplighet i förhållande till den använda</p>

	massagemetoden samt utvärdering av behandlingens slutresultat och kundens sinnesstämning.
Kosmetologen kan instruera kunden i egenvården efter aromaterapi.	Kundhandledning efter behandlingen: att vila efter behandlingen, att dricka men undvika njutningsmedel, hemvårdsråd.
Kosmetologen behärskar ett ergonomiskt arbetssätt vid utförande av aromaterapi.	Ergonomi: kroppsrörelser som följer greppen, att röra sig ergonomiskt vid olika behandlingsmoment.
Kosmetologen känner ett moraliskt ansvar vid användningen av aromaterapi i sitt arbete som kosmetolog. Hon/han identifierar symptomen hos en sjuklig hud och kan hänvisa sin kund till läkare eller annan sakkunnig.	Användning av sakkunnighjälp: ber vid behov om konsultation (t.ex. läkare, näringsterapeut) med beaktande av kundens integritetsskydd eller hänvisar kunden till ifrågavarande sakkunnig, låter eventuellt bli att behandla kunden och motiverar beslutet.
Kosmetologen kan instruera, stödja och uppmuntra sin kund i främjandet av skönhet och hälsa.	Främjande av hälsan: behärskar handledning som är viktig för hudvården samt grunderna i en hälsosam kost, stödjer kundens motionsintresse och uppmuntrar till sunt levnadssätt.
Kosmetologen kan på ett välgrundat sätt kombinera aromaterapin med andra hudbehandlingsmetoder hon/han behärskar.	Tillämpning av aromaterapi och eteriska oljor: aromaterapins balanserande och de eteriska oljornas intensifierande effekt, användningen av behandlingsmetoden i samband med olika kosmetologiska behandlingshelheter.
Kosmetologen kan rekommendera och sälja aromaterapi som behandlingsform till kunderna.	Marknadsföring av aromaterapi för kunden: att motivera kundens behov av hudbehandling samt dess mål och motivera till fortsatt behandlingsserie, rekommendera och motivera hembehandling med färdiga aromaterapiprodukter samt eventuell försäljning av produkterna.
Kosmetologen inser vikten av fortsatt utbildning och att följa med utvecklingen inom aromaterapi och kan söka fram och använda information i samband med detta.	Utveckling av yrkesskickligheten: att skaffa och använda information, att följa utvecklingen inom aromaterapi och eteriska oljor.
Kosmetologen kan utvärdera sitt arbete och sin utveckling.	Utvärdering av det egna arbetet: förmåga till att utvärdera sig själv och ta emot respons.

c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten

I yrkesprovet visar kosmetologen i en autentisk situation att hon/han behärskar aromaterapi som behandlingsmetod. Kosmetologen har kunskap om eteriska oljor och kan blanda oljorna enligt blandningsprinciperna. Hon/han planerar och genomför aromaterapi på kunden och utvärderar behandlingsmetodens effekt och lämplighet. Hon/han använder eteriska oljor med beaktande av kundens behandlingsbehov och kombinerar aromaterapi med andra kosmetologiska behandlingsmetoder.

3 § Komplementära hudbehandlingsformer

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Kosmetologen förstår den komplementära hudbehandlingens världsbild och människobild och vilken behandlingssyn den grundar sig på.	Grundelement: behandlingsformens mål och grunder.
Kosmetologen känner till grundbegreppen hos behandlingsformen och förstår med hjälp av den olika symptom som uppträder i kroppen.	Behärskar grunderna: behandlingsformens grunder och förhållandet mellan dess delar, egenskaper, funktioner och effekter.
Kosmetologen förstår kroppens tillstånd av obalans hos kunden och kan analysera behandlingsbehovet.	Holistisk behandlingsanalys: analys av kroppens tillstånd hos kunden genom intervju och observationer samt slutledning om behandlingsbehovet, att vid behov hänvisa till sakkunnig.
Kosmetologen kan utgående från kunden planera och genomföra en behandling som baserar sig på en komplementär behandlingsform samt planera och genomföra en behandlingsserie enligt de uppställda målen.	Planerar och genomför behandlingen: planerar en kundcentrerad behandlingshelhet, använder en komplementär behandlingsform med beaktande av individuella behov.
Kosmetologen känner till hur man enligt komplementär behandling förebygger sjukdom, samt olika krav på kost och levnadssätt för att upprätthålla och bevara hälsan.	Kundhandledning: handleder kunden i att korrigera kroppens tillstånd av obalans samt att uppnå jämvikt med hjälp av kost, levnadssätt och övningar.
Kosmetologen kan kombinera delar av komplementär behandling med andra hudbehandlings- och massagemetoder hon/han behärskar.	Tillämpar holistisk behandlingsmetod: motiverar val och kombination av komplementära delar till andra behandlingsmetoder, behandlingsordning och effekt i förhållande till helheten.

Kosmetologen kan utvärdera effekterna av komplementära behandlingsmetoder och utveckla sina behandlingar enligt kundens behov.	Utvärdering och utveckling av behandlingens effekt: uppföljning och effekt av behandlingen, beaktar kundens respons i utvecklingen av behandlingen enligt de uppställda målen.
Kosmetologen arbetar ergonomiskt och beaktar förutsättningarna och gränserna för att orka i arbetet när hon/han använder den valda komplementära behandlingsformen.	Ergonomi och ork: arbetsställning utgående från den egna kroppens behov, de krav en komplementär behandlingsform ställer på det egna arbetet.
Kosmetologen har en hög yrkesmässig moral när hon/han använder den valda komplementära behandlingsformen och verkar inom gränserna för det egna ansvarsområdet.	Moraliskt beslutsfattande: etisk motivering av den valda behandlingsformen i upprätthållandet och vården av hälsan och skönheten.
Kosmetologen kan marknadsföra komplementära behandlingsformer och medföljande handledning som en kosmetologisk behandlingsform.	Marknadsföring av komplementär behandling: information och handledning om effekterna och behandlingsfilosofin hos den valda komplementära hud- och kroppsbehandlingen, försäljning av komplementära behandlingshelheter med beaktande av kundens behov.
Kosmetologen förmår utvärdera sitt arbete och sin utveckling.	Självutvärdering: förmåga att utvärdera sig själv och erhålla respons.

c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten

I yrkesprovet visar kosmetologen i en autentisk behandlingssituation att hon/han behärskar minst en komplementär behandlingsform som påverkar kroppens och hudens balans och välbefinnande (t.ex. akupressur, shiatsu, polaritetsterapi eller ayurveda). Kosmetologen planerar, genomför och utvärderar den behandlingsform hon/han valt för att öka kundens skönhet och välbefinnande.

4 § Kosmetiska specialbehandlingar för huden

Kosmetologen behärskar **minst två nya behandlingsapparater och produktserier** samt av **specialteknikerna** alternativt punkt 3.1 permanentpigmentering eller 3.2 diatermi.

1. Behandlingsapparater

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Kosmetologen kan planera, genomföra och utvärdera en behandlingshelhet utgående från kundens individuella behov genom att använda den nyaste nationella och internationella <u>tekniska</u> informationen och kunskapen inom branschen.	Individuell behandlingshelhet: kropps- och hudanalys, behandlingsplan, val av apparat som stöder behandlingsplanen, t.ex. mjuk laser, IR-ljus, ultraljudsapparater, mikropeeling osv. och praktiskt genomförande samt utvärdering av behandlingen.
Kosmetologen kan använda tekniska apparater som stöder holistisk hudvård.	Behärskar användningen av behandlingsmaskiner och –apparater: kännedom om behandlingsapparaternas funktions- och användningsprinciper, säkerhetsrisker, indikationer och kontraindikationer.
Kosmetologen identifierar kundens behov att komplettera skönhetsbehandlingen med behandlingsapparater.	Behandlingsmaskinens och –apparatens värdeeffekt: kännedom om effekterna av behandlingsmaskinen och behandlingen, intervju och observation av kunden, bakgrunds- och förhandsuppgifter för att möjliggöra behandlingen, ändamålsenligt skydd av kunden.
Kosmetologen kan underhålla, rengöra och sterilisera sina arbetsredskap sakenligt.	Underhåll av behandlingsmaskinen och –apparatens: renlighet, hygien, grundunderhåll av arbetsredskap och apparater, skydd av arbetsredskap och apparater.
Kosmetologen kan kombinera mekaniska vårdbehandlingar med andra behandlingshelheter.	Kombineringsmöjligheter för behandlingsapparater och behandlingsresultatens förutsägbarhet: behandlingsordning, genomförande och flexibilitet hos behandlingen, kundrelaterad utvärdering av behandlingsresultaten.
Kosmetologen samarbetar med hälsovårdspersonal och andra sakkunniga inom närliggande branscher.	Kännedom om sakkunnignätverk: beskrivning av personligt sakkunnignätverk, hänvisning av kunden till fortsatt behandling.

<p>Kosmetologen kan för sina kunder marknadsföra behandlingar som utförs med de apparater hon/han behärskar.</p>	<p>Marknadsföring av behandlingar som utförs med behandlingsmaskiner och – apparater: motivering av kundens behov av hudbehandling samt målen för behandlingen, eventuell försäljning av behandlingsserier och produkter som stöder behandlingen.</p>
<p>Kosmetologen kan fatta moraliskt och etiskt välgrundade beslut i sitt arbete.</p>	<p>Moraliskt hållbart beslutsfattande: identifiering av yrkesmässiga gränser, motivering av apparatbehandling och behandlingsval med beaktande av hållbar utveckling och ekologi.</p>

c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten

I yrkesprovet planerar, genomför och utvärderar kosmetologen i en autentisk situation en behandlingshelhet som stöder individuella behandlingsbehov, där kosmetologen använder nya för ändamålet lämpliga **behandlingsapparater**. Kosmetologen demonstrerar att hon/han kan använda **minst två nya behandlingsapparater**, som stöder den holistiska behandlingen av kunden.

2. Produktserier

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Kosmetologen kan utgående från kundens individuella behov planera, genomföra och utvärdera en behandlingshelhet där man använder den nyaste internationella och inhemska <u>kunskapen om råämnena</u> och <u>produkter</u>.</p>	<p>Behandlingsplan som grundar sig på produktkunskap: kropps- och hudanalys, behandlingsplan, praktiskt genomförande och utvärdering av behandlingen med hjälp av produktserien som stöder behandlingsplanen, t.ex. enzymbehandlingar, syrebehandlingar, örtbehandlingar, torvbehandlingar.</p>
<p>Kosmetologen känner effekterna hos de vårdprodukter hon/han använder, kan utgående från kunden välja produkter och motivera valet.</p>	<p>Kännedom om renheten hos råämnena och kraven på hög kvalitet: de vanligaste allergiframkallande och sensitiserande råämnena, de mest typiska allergimekanismerna, informationssökning om råämnena i INCI-nomenklaturen och andra källor, miljömedvetna och ekologiska val.</p>

Kosmetologen samarbetar med hälsovårdspersonal och andra sakkunniga inom närliggande branscher.	Beskrivning av sakkunnignätverk: personligt sakkunnignätverk och vid behov hänvisning av kunden till fortsatt behandling.
Kosmetologen kan för sina kunder marknadsföra de vårdserier och produkter hon/han behärskar.	Marknadsföring av behandlingsprodukter: marknadsföring med beaktande av kundens behov av hudvård och behandlingsmål, eventuell försäljning.
Kosmetologen kan i sitt arbete fatta moraliskt och etiskt välgrundade beslut.	Moraliskt hållbart beslutsfattande: yrkesmässiga gränser, motivering av användningen av behandlingsprodukterna med beaktande av hållbar utveckling och ekologi.

c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten

I yrkesprovet planerar, genomför och utvärderar kosmetologen i en autentisk situation en behandlingshelhet som stöder kundens individuella behandlingsbehov, där hon/han använder en produktserie som lämpar sig för ändamålet. Kosmetologen visar att hon/han behärskar minst två produktserier, som stöder en holistisk behandling av kunden.

3. Specialtekniker

3.1 Permanentpigmentering av hud

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Kosmetologen kan analysera, planera och genomföra en permanentpigmentering eller tatuering av huden utgående från kundens individuella behov.	Permanentpigmentering av huden: rätt analys av kundens behov, val av färger, behärskande av tekniken, iakttagande av hygien, kundhandledning.
Kosmetologen kan korrigerar problem med brister i hudpigment som beror på ärr, tillstånd efter operation eller är orsakade av sjukdom.	Permanentpigmentering: pigmentering på områden där pigment saknas, t.ex. ögonbryn eller i läppkonturen.
Kosmetologen känner till sammansättningen hos färgerna och uppbyggnaden och tekniken hos apparaterna som används vid pigmentering.	Behärskar pigmenteringstekniken: behärskar färgernas ämnessammansättning och sammansättningens eventuella effekter på huden, känner till och behärskar apparaten och användningstekniken.
Kosmetologen kan handleda kunden för att nå resultat och ge råd om problem i samband med permanentpigmentering.	Kundhandledning: instruktioner och råd i samband med hudreaktioner och –förändringar under och efter pigmenteringen, hygiens betydelse.

Kosmetologen kan marknadsföra permanentpigmentering av hud samt tillhörande handledning som en kosmetologisk behandlingsmetod.	Marknadsföring av permanentpigmentering: information om korrigerande permanentpigmentering, handledning och försäljning, nödvändigt antal behandlingar med beaktande av kundens behov.
--	--

c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten

I yrkesprovet planerar, genomför och utvärderar kosmetologen i en autentisk situation en behandlingshelhet som stöder kundens individuella behov, där hon/han använder **permanentpigmentering**.

3.2 Diatermi

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Kosmetologen kan analysera, planera och genomföra en diatermi behandling med elektrisk metod utgående från kundens behov.	Behärskar diatermi: noggrann analys av brännobjektet och arbetsplan, tekniskt genomförande, användning av rätt elektriska metod, rätt teknik.
Kosmetologen känner till hudens olika födelsemärken och tumörer, identifierar de vanligaste typerna av födelsemärken och handlar inom gränserna för sitt ansvarsområde.	Indikationer för bränning med elektricitet: generande hårväxt, fibrom och vårtor, åldersvårtor, kännedom om kontraindikationer och i osäkra fall hänvisning av kunden till läkare.
Kosmetologen känner till olika slag av elektricitet som används vid bränning och olika nålar som används i olika moment.	Behärskar tekniken för elektrisk bränning: val av rätt typ av elektricitet för brännobjektet, behärskar inställningar och val av rätt nål samt brännteknik.
Kosmetologen behärskar hygienkraven vid elektrisk bränning.	Behärskar hygien: hygien under behandlingen, handledning av kunden i hemvården.
Kosmetologen kan marknadsföra diatermi för huden samt handledning i samband med diatermin som en kosmetologisk behandlingsmetod.	Marknadsföring av diatermi: information om diatermins korrigerande effekter och försäljning, nödvändigt antal behandlingar med beaktande av kundens behov.

c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten

I yrkesprovet planerar, genomför och utvärderar kosmetologen i en autentisk situation en behandlingshelhet som stöder kundens individuella behandlingsbehov, där **diatermi** används.

5 § Företagsverksamhet och företagsamhet

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Kosmetologen kan utvärdera sin yrkesskicklighet och sina värderingar. Hon/han känner till sina starka sidor, sina utvecklingsområden och personliga färdigheter.	Personlig resursanalys: identifiering av företagsmässiga egenskaper, kännedom om de egna resurserna och uppgörande av egen utvecklingsplan.
Kosmetologen känner affärsidén och arbetsmetoderna hos sin arbetsorganisation och kan bilda sig en uppfattning om sin roll och sitt ansvar i organisationens verksamhet.	Ansvar i organisationen: analys av organisationens affärsidé och verksamhet, att föra fram sin arbetsinsats i organisationens verksamhet samt vid produktionen av en kvalitativ arbetsinsats.
Kosmetologen är samarbetsvillig, smidig och serviceinriktad både med kunder inom organisationen och externa kunder enligt organisationens värderingar och affärsidé.	Vilja till samarbete och serviceinriktning: förmåga till smidigt och interaktivt samarbete, service, samt förståelse för betydelsen av dessa för organisationen.
Kosmetologen kan analysera sin bransch och dess utvecklingsriktning. Hon/han känner till de externa faktorer som påverkar företagsverksamheten.	Analys av verksamhetsmiljön: analys av de möjligheter och risker branschen erbjuder, betydelsen av företagets placering ur företagsverksamhetssynpunkt, konkurrensanalys.
Kosmetologen vet vilka ekonomiska, produktrelaterade och mentala resurser som krävs för att genomföra en företagsverksamhet. Hon/han kan utvärdera dem med syfte att starta företagsverksamhet.	Resursanalys av företaget: analys av företagets ekonomiska, produktionsmässiga och mentala resurser (styrka, svaghet, risker och möjligheter).
Kosmetologen kan skapa en marknadsduglig affärsidé antingen för att grunda ett företag eller för att utveckla verksamheten hos ett företag. Hon/han förstår betydelsen av en affärsidé vid planeringen och utvecklingen av företagsverksamheten.	Utveckling av affärsidé och företagsverksamhet: produktion av en företagsidé till färdig affärsidé, beaktande av efterfrågan och konkurrens på marknaden, utvecklingsplan för affärsidén, vid behov konsultering av sakkunniga.
Kosmetologen kan utvärdera företagets möjliga eller nuvarande marknadssituation och kan göra en marknadsföringsplan och budget som lämpar sig för företaget.	Marknadsföringsplan: marknadsundersökning och analys av den, marknadsföringsplan och budget.

Kosmetologen kan motivera valet av företagsform för sitt företag och kan vid behov ansöka om ändring av företagsformen.	Val av företagsform: val av företagsform med motivering.
Kosmetologen förstår de viktigaste principerna för företagets ekonomi, lönsamhet och kontinuitet och kan verka enligt dem.	Företagets lönsamhet: kartläggning av fasta och rörliga utgifter, förhållandet mellan produktförsäljning och kundbesök hos inkomsten, lagerbokföring, beskattningssystemet, investeringar, budget, resultaträkning, enkel bokföring, finansiering, vid behov konsultering av sakkunniga.
Kosmetologen kan göra de anmälningar som krävs för företagsverksamhet och startande av den.	Lagstadgade anmälningar: hälsovårdsmyndigheter, handelsregistret, förskotts innehållning, MOMS, FÖPL, APL mm
Kosmetologen känner till huvuddragen för företagarens samt arbetstagarens socialskydd, försäkringar för företag och skyldigheter i samband med dem.	Socialskyddet och företagets försäkringar: arbetslöshets-, pensions- och patientförsäkringar, företagshälsovård, arbetslöshetskassan, företagets försäkringar, ansvarsförsäkring samt frivilliga försäkringar.
Kosmetologen kan fylla i skattedeklaration för näringsidkare och företagare, vid behov med hjälp av extern konsult, t.ex. bokförare.	Skattedeklaration: att samla och bevara det för skattedeklarationen nödvändiga materialet.
Kosmetologen kan samarbeta med nödvändiga närliggande branscher och använder vid behov hjälp av sakkunniga.	Samarbete med närliggande branscher: kartläggning av närliggande branscher och dess sakkunniga, analys av företagets behov av extern konsultation.

c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten

I yrkesprovet visar kosmetologen att hon/han förmår analysera sin personliga företagsamhetsförmåga samt visar att hon/han har de kunskaper och färdigheter som krävs vid företagsverksamhet. I bedömningen används skriftliga arbetsuppgifter som härletts ur examenskraven, projektarbeten och affärsverksamhetsplan samt självutvärdering och diskussion.

DE VALBARA EXAMENSDELARNA

6 § Manuell lymfmassage för ansiktet

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Kosmetologen identifierar kundens behov av manuell lymfmassage för ansiktet som en stödjande behandlingsmetod till skönhets- och hudbehandling.	Kännedom om effekterna av behandlingen: bakgrunds- och förhandsuppgifter om kunden, intervju, observation, lokalisering av problemen.
Kosmetologen kan på sin kund utföra en ansiktslymfmassage utgående från kundens behov och problem.	Att göra upp en behandlingsplan och genomföra den: ansikts- och hudanalys (fukthalt, talgsekretion, struktur, porstorlek, elasticitet och andra specialföreteelser), behandlingsplan och genomförande av behandlingen i praktiken, indikationer och kontraindikationer.
Kosmetologen behärskar den manuella ansiktslymfmassagen tekniskt och kan ge kunden råd om egenvård efter behandlingen.	Behärskar manuell ansiktslymfmassage: greppens riktning, kraft, rytm, massagens smidighet och massageordning, kundens ställning, temperatur, kundhandledning.
Kosmetologen kan analysera ansiktslymfmassage som en massageteknik och motivera den anatomiskt och fysiologiskt.	Kännedom om funktionen hos lymfsystemet: särskilt i ansiktet och på överkroppen, kännedom om hudens anatomi och fysiologi.
Kosmetologen kan arbeta ergonomiskt vid utförande av ansiktslymfmassage på kunden.	Rätt arbetsställning: rak rygg, avslappad i axlar och armar, rörelsen utgår från hela handen. Trivselsefaktorer i arbetsmiljön: en funktionell ordning på behandlingsplatsen, rätt belysning, lämplig temperatur, frisk och ren rumsluft, ställbar behandlingsstol.

Kosmetologen identifierar symptomen hos en sjuklig hud och en sjukdomsbetingad svullnad och kan hänvisa sin kund till läkare eller annan sakkunnig.	Skapar sakkunnignätverk och använder hjälp: hänvisar vid behov till ifrågavarande sakkunnig inom branschen eller ber om konsultationshjälp t.ex. av läkare, hälsovårdare, näringsterapeut, fysioterapeut.
Kosmetologen kan motivera en kombination av ansiktslymfmassage med andra behandlingsmetoder som lämpar sig för kunden.	Kombinerar metoden med behandlingshelheter: lymfmassagens intensifierande effekt och utnyttjande av den i samband med olika kosmetologiska behandlingshelheter.
Kosmetologen kan ge kunden handledning i hur man strävar till ett holistiskt välbefinnande.	Handledning/rådgivning: behärskar grunderna i hälsosam kost, stödjer och uppmuntrar till motion, handleder i hälsosamt levnadssätt.
Kosmetologen stödjer kundens behandlingsmål med hjälp av ansiktslymfmassage och samarbetar vid behov med hälsovårdspersonal.	Samarbete/nätverkskunskap: för- och eftervård av ansiktet och närliggande område med hjälp av lymfmassage t.ex. i samband med kirurgiska ingrepp.
Kosmetologen kan för sin kund marknadsföra ansiktslymfmassage som en behandlingsform.	Marknadsföring av lymfmassage av ansiktet: marknadsföring som beaktar kundens behov och behandlingsmål, eventuell försäljning.
Kosmetologen kan i sitt arbete fatta moraliskt och etiskt välgrundade beslut.	Moraliskt hållbart beslutsfattande: att identifiera yrkesmässiga gränser, etisk motivering till att utföra eller låta bli att utföra ansiktslymfmassage.
Kosmetologen kan utvärdera sitt arbete och sin utveckling.	Utvärdering av det egna arbetet: förmåga till självutvärdering och att ta emot respons, förmåga att utveckla arbetet.

c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten

I yrkesprovet visar kosmetologen att hon/han behärskar manuell ansiktslymfmassage som behandlingsmetod i en autentisk situation. Kosmetologen planerar och genomför lymfmassage av ansiktet för kunden samt utvärderar metodens effekter och användningsmöjligheter. Hon/han motiverar användningen av metoden vid olika former av hudbehandlingsproblem inom gränserna för sitt ansvarsområde.

7 § Manuell lymfmassage för kroppen

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Kosmetologen identifierar kundens behov av manuell lymfmassage för kroppen som stöd i kroppsbehandlingen.	Kännedom om effekterna av behandlingen: bakgrunds- och förhandsuppgifter om kunden, intervju, observation, lokalisering av problemen.
Kosmetologen kan utföra en kroppslymfmassage utgående från kundens behov och problem.	Att göra upp en behandlingsplan och genomföra den: kropps- och hudanalys, behandlingsplan och praktiskt genomförande av den samt utvärdering.
Kosmetologen behärskar manuell kroppslymfmassage tekniskt och kan handleda kunden i egenvården efter behandlingen.	Behärskar manuell kroppslymfmassage: greppens riktning, kraft, rytm, massagens smidighet och massageordning, kundens ställning, temperatur, kundhandledning.
Kosmetologen kan analysera kroppslymfmassage som massageteknik och motivera den anatomiskt och fysiologiskt.	Kännedom om funktionen hos lymfkärlen: extremiteter och övriga kroppen, kännedom om hudens anatomi och fysiologi.
Kosmetologen kan arbeta ergonomiskt när hon/han utför kroppslymfmassage på sina kunder.	Rätt arbetsställning: rak rygg, avslappade axlar och armar, rörelsen utgår från hela handen. Arbetsmiljöns trivsel: funktionell ordning på behandlingsplatsen, rätt belysning, lämplig temperatur, frisk och ren rumsluft, ställbar behandlingsstol.
Kosmetologen identifierar symptomen hos en sjuklig hud och en sjukdomsbetingad svullnad och kan hänvisa sin kund till läkare eller annan sakkunnig.	Skapar sakkunnignätverk och utnyttjar hjälp: hänvisa vid behov kunden till sakkunniga inom ifrågavarande bransch eller ber om konsultationshjälp, t.ex. av läkare, hälsovårdare, näringsterapeut eller fysioterapeut.
Kosmetologen kan kombinera kroppslymfmassage med andra för kunden lämpade behandlingsmetoder på ett välgrundat sätt.	Kombinerar metoden med behandlingshelheter: lymfmassagens intensifierande effekt och utnyttjande av den i samband med olika kosmetologiska behandlingshelheter.

Kosmetologen kan handleda kunden i strävan att uppnå holistiskt välbefinnande.	Handledning/rådgivning: behärskar grunderna i hälsosam kost, stöder och uppmuntrar till motion, handleder i hälsosamt levnadssätt.
Kosmetologen stöder kundens behandlingsmål med hjälp av kroppslymfmassage och samarbetar vid behov med hälsovårdspersonal.	Samarbete/nätverkskunskap: för- och eftervård av kroppen med hjälp av lymfmassage t.ex. i samband med kirurgiska ingrepp.
Kosmetologen kan för sina kunder marknadsföra lymfmassage av kroppen som behandlingsform.	Marknadsföring av lymfmassage för kroppen: marknadsföring som beaktar kundens behov och behandlingsmål, eventuell försäljning.
Kosmetologen kan i sitt arbete fatta moraliskt och etiskt välgrundade beslut.	Moraliskt hållbart beslutsfattande: att identifiera yrkesmässiga gränser, etisk motivering till att utföra eller låta bli att utföra lymfmassage av kroppen.
Kosmetologen förmår utvärdera sitt arbete och sin utveckling.	Utvärdering av det egna arbetet: förmåga till självutvärdering och att ta emot respons, förmåga att utveckla sitt arbete.

c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten

I yrkesprovet visar kosmetologen i en autentisk situation att hon/han behärskar manuell lymfmassage av kroppen som behandlingsmetod. Kosmetologen planerar och genomför en manuell kroppslymfmassage för kunden samt utvärderar metodens effekter och användningsmöjligheter. Kosmetologen motiverar användningen av lymfmassage vid olika hudbehandlingsproblem inom gränserna för det egna ansvarsområdet.

8 § Klassisk zonterapi vid främjandet av hälsan

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Kosmetologen förmår analysera klassisk zonterapi som en hälsofrämjande behandlingsmetod och motivera dess funktionsprincip. Kosmetologen känner till de olika formerna av zonterapi och dess historia.</p>	<p>Behärskar behandlingsformen: identifiering av zoner (kraftlinjer) och reflexpunkter samt kännedom om anatomi och fysiologi hos fötter, händer, öron, nervsystem, hormonfunktion, ämnesomsättning, blodcirkulation och matsmältning.</p>
<p>Kosmetologen kan göra en behandlingsplan för klassisk zonterapi som grundar sig på intervju, observation samt undersökning av fötternas reflexpunkter och hudens helhetskondition (palpering och observation).</p>	<p>Uppgörande av behandlingsplan: bakgrunds- och förhandsuppgifter, beaktande av kroppens spänningstillstånd, anteckning av observationer av fötternas reflexpunkter i kundkortet, definition av hudtyp, hudens tillstånd och funktion samt hudproblem, beaktande av kontraindikationer och indikationer för behandlingen, uppgörande av individuell behandlingsplan.</p>
<p>Kosmetologen kan utföra en klassisk zonterapibehandling som är individuell för kunden, utgående från kundens behov samt hudproblem. Kosmetologen kan vid behov på ett välgrundat sätt kombinera zonterapien med andra behandlingsmetoder hon/han behärskar.</p>	<p>Genomför och tillämpar behandlingen: praktiskt genomförande av behandlingen enligt behandlingsplanen samt utnyttjande av den klassiska zonterapis intensifierande effekt i samband med olika kosmetologiska behandlingshelheter.</p>
<p>Kosmetologen behärskar klassisk zonterapi som behandlingsform och kan genomföra den individuellt på kunder av varierande ålder.</p>	<p>Behärskar den klassiska zonterapis teknik: val och användning av mångsidiga och ändamålsenliga grepp, styrka, rytm, varaktighet hos greppen enligt målsättningen och metodens smidighet, beaktande av kundens ställning och sinnesstämning samt eliminering av störande bakgrundsljud.</p>
<p>Kosmetologen förmår utvärdera effekterna av klassisk zonterapi. Hon/han kan observera kundens reaktioner under behandlingen och behandlingsserien och intervjua kunden samt beakta kundens respons och betydelsen av tystnad under behandlingen. Vid behov ändrar kosmetologen behandlingsplanen och behandlingen.</p>	<p>Utvärderar behandlingens effekt och beaktar kundens respons: handleder kunden att ge respons och vid behov ändra behandlingsmetoden (styrka eller varaktighet hos greppen), avbryter vid behov behandlingen och behandlingsserien.</p>
<p>Kosmetologen kan handleda kunden i egenvård efter klassisk zonterapibehandling.</p>	<p>Handledning av kunden efter behandlingen: vila efter behandlingen, att dricka samt undvika njutningsmedel.</p>

Kosmetologen behärskar ett ergonomiskt arbetssätt vid utförandet av klassisk zonerapi.	Ergonomi: ergonomisk användning av fingrar, knogar och händer så att greppen följer kroppen.
Kosmetologen känner moraliskt ansvar vid användningen av klassisk zonerapi i sitt arbete som kosmetolog. Kosmetologen identifierar symptomen hos en sjuklig hud och kan hänvisa sin kund till läkare eller annan sakkunnig.	Använder sakkunnighjälp: vid behov konsultationshjälp (t.ex. läkare, näringsterapeut), beaktar kundens integritetsskydd eller hänvisar kunden till ifrågavarande sakkunnig, eventuellt låta bli att utföra behandlingen och motivera beslutet.
Kosmetologen kan handleda, stöda och uppmuntra kunden i främjandet av hälsa och skönhet.	Främjande av hälsa: behärskar för hudbehandlingen viktig handledning samt grunderna i hälsosam kost, stöder kundens motionsintresse och uppmuntrar till hälsosamt levnadssätt.
Kosmetologen kan marknadsföra klassisk zonerapi som en del av hudbehandlingen och vid behov rekommendera och sälja den.	Marknadsför klassisk zonerapi för kunden: definition av kundens hudvårdsbehov samt målsättning och motivation att fortsätta behandlingsserien, motivering av behovet och eventuell försäljning.
Kosmetologen kan utvärdera sitt arbete och sin utveckling.	Utvärdering av det egna arbetet: förmåga att utvärdera sig själv och erhålla respons.

c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten

I yrkesprovet visar kosmetologen i en autentisk situation förmåga att utföra klassisk zonerapi som behandlingsmetod. Kosmetologen planerar, genomför och utvärderar en för kunden lämplig zonerapi, kombinerar den med andra kosmetologiska behandlingsmetoder samt marknadsför metoden i behandlingssituationen.

9 § Samarbete med andra sakkunniga i vården av en kund som genomgått plastikkirurgi

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Kosmetologen kan samarbeta med hälsovårdspersonal på ett yrkesskickligt sätt och känner det egna ansvarsområdet.	Samarbetsförmåga: identifiering av gränserna och ansvaret för den egna yrkesskickligheten i kundens helhetsbehandling, kundcentrerat samarbete med hälsovårdspersonalen, information och konsultation för att säkerställa behandlingsresultatets kvalitet.
Kosmetologen kan redogöra för vad plastikkirurgi innebär som begrepp. Hon/ han känner till principerna för olika plastikkirurgiska ingrepp och deras inverkan på huden.	Kännedom om plastikkirurgiska ingrepp: olika plastikkirurgiska metoder, principerna för hur de genomförs, pre- och postoperativa åtgärder som ordinerar av läkare och operationernas olika verkningar på huden.
Kosmetologen behärskar kroppens och hudens anatomi och fysiologi.	Behärskar anatomi och fysiologi: fördjupad kunskap om hudens, musklernas, blodcirkulationens och lymfkärlens anatomi och fysiologi.
Kosmetologen känner till hur ärrvävnad bildas och hur hud och vävnader förnyas.	Kännedom om hudens och vävnadernas förnyelse och ärrbildning: vävnadernas och hudens funktion på cellnivå samt de faktorer som påverkar ärrbildningen.
Kosmetologen behärskar pre- och postoperativ behandling med hjälp av lymfmetoden vid kirurgiska ingrepp.	Behärskar pre- och postoperativ lymfmetod: behärskar och använder mångsidiga och ändamålsenliga grepp för att förbättra vävnadens lymfcirkulation, behandlingen och greppen är tidsmässigt rätt förlagda och har rätt varaktighet.
Kosmetologen behärskar den kosmetologiska hudbehandlingen i samband med medicinska laserbehandlingar.	Pre- och postoperativ hudbehandling vid medicinsk laserbehandling: behärskar de olika skedena i samband med förberedelsen av huden samt hudens läkning och kosmetologisk behandling i samband med dem.
Kosmetologen behärskar behandling av cellulitvävnad vid förberedelsen för kirurgiska ingrepp och för att upprätthålla resultatet.	Behandling av cellulitvävnad: behärskar och använder apparater som ökar vävnadens ämnesomsättning, korrekta grepp, tidsmässigt rätt förlagd behandling, kännedom om kontraindikationer, handledning och rådgivning om vård hemma, kännedom om behandlingspreparat.

Kosmetologen behärskar kosmetiska behandlingar före och efter plastikkirurgiska operationer, där man kan kombinera olika apparater och behandlingsmetoder samt preparat.	Pre- och postoperativa kosmetologiska behandlingar: behärskar användningen och känner till effekterna av apparater, behandlingsmetoder och därtill hörande preparat som lämpar sig i samband med plastikkirurgiska ingrepp.
Kosmetologen kan förhålla sig sakligt och förstående till kundens problem och stöda och handleda denna att klara det plastikkirurgiska ingreppet.	Handledning av kunden i samband med plastikkirurgiska ingrepp: behärskar pre- och postoperativa behandlings- och handledningsåtgärder, korrekt handledning och rådgivning av kunden inom gränserna för den egna verksamheten.
Kosmetologen kan utvärdera sitt arbete och sin utveckling.	Självutvärdering: förmåga att utvärdera sig själv och erhålla respons.

c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten

Kosmetologen visar i en autentisk situation att hon/han kan verka som sakkunnig inom sitt yrkesområde i vårdteamet kring en plastikkirurgisk patient. Kosmetologen visar att hon/han behärskar pre- och postoperativt kosmetologiskt behandlings- och rådgivningsarbete.

10 § Terapeutisk och estetisk användning av färger

TERAPEUTISK ANVÄNDNING AV FÄRGER

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Kosmetologen behärskar färgernas terapeutiska egenskaper och deras inverkan på huden samt kroppen.	Behärskar färgernas behandlingseffekter: redogör för färgernas huvudsakliga behandlingseffekter i olika behandlingssituationer.
Kosmetologen behärskar kroppens färgenergetiska områden och deras koppling till kroppens funktioner.	Behärskar kroppens färgenergetiska områden: kan namnge färgenergicentrum för varje kroppsområde och känner till deras inverkan på kroppens funktioner.
Kosmetologen kan analysera behoven hos kundens hud och kropp när det gäller färgernas behandlingseffekter samt kundens sinnesstämning inför olika färger.	Behandlingsplan: kundkort, hudanalys, beaktande av kroppens spänningstillstånd, definiering av behovet av behandling och individuell behandlingsplan.
Kosmetologen kan mångsidigt använda färgernas terapeutiska egenskaper för att balansera hudens och kroppens funktioner.	Terapeutisk behandling med färger: val av ett mångsidigt och ändamålsenligt behandlingssätt, t.ex. ljusbehandling, tyger samt handledning av kundens egenvård t.ex. mat, dryck, tyger.

Kosmetologen kan utvärdera färgernas behandlingseffekter, och kan ändra behandlingsplanen vid behov.	Utvärdering och utveckling av behandlingens effekt: uppföljande av färgernas behandlingseffekter och handledning av kunden i att ge respons, vid behov ändring av behandlingsplanen enligt ny målsättning.
Kosmetologen kan kombinera färgernas behandlingseffekter på ett ändamålsenligt sätt med de andra behandlingsformer hon/han behärskar.	Tillämpning av behandlingseffekter av färger: användning av färgbehandlingseffekter i samband med olika kosmetologiska behandlingshelheter.

ESTETISK ANVÄNDNING AV FÄRGER

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Kosmetologen kan analysera kundens yttre färg- och formegenskaper. Hon/han kan skapa utgående från kundens behov en lämplig stil- och färghelhet.	Behärskar färg- och stilrådgivning: kan analysera, genomföra och handleda kunden i stilfrågor och i att finna lämpliga färger.
Kosmetologen känner till inverkan av olika ljus på färger och kan genomföra en makeup med beaktande av ljussättningens inverkan.	Hur olika slag av belysning inverkar på makeup: känner till olika typer av ljus som används vid olika belysning samt specialbelysning vid fotografering, kan göra makeup med beaktande av ljussättningen.
Kosmetologen känner till kraven för makeup inför fotografering och kan göra makeup t.ex. inför videofilmning.	Behärskar makeup inför fotografering: kan göra makeup för fotografering och videofilmning som sker i konstgjord eller naturlig belysning.
Kosmetologen kan vid behov göra makeup för en kund ur en etnisk grupp.	Behärskar etnisk makeup: behärskar förutsättningar och krav för makeup hos de vanligaste etniska grupperna, kan genomföra en etnisk makeup.
Kosmetologen känner till råämnena och tillverkningsmetoderna för makeupprodukter.	Behärskar produktkunskap inom makeup: känner INCI-nomenklaturen för makeupprodukter och känner till råvarornas sammansättning samt produktionsmetoderna för makeupprodukter.
Kosmetologen är konstnärligt kreativ och har utvecklat sitt sinne för färg och form genom att arbeta med färglära.	Har färg- och formsinne: kan kreativt kombinera färger harmoniskt och disharmoniskt, har utfört övningar i form och stil inom mode och konst.

c) Sätten att påvisa yrkesskickligheten

I yrkesprovet visar kosmetologen att hon/han i en autentisk situation behärskar färgernas terapeutiska egenskaper. Kosmetologen använder olika färgbehandlingsmetoder för att balansera hudens och kroppens funktioner hos sin kund och kombinerar färgernas terapeutiska egenskaper med andra kosmetologiska behandlingsformer.

I yrkesprovet visar kosmetologen att hon/han i en autentisk situation behärskar färganalys och förmår ge färg- och stiltrådgivning. Hon/han utför makeup på kunden med beaktande av belysningen och olika fotograferingsmetoder. Hon/han utför etnisk makeup på en företrädare för den i Finland vanligast förekommande kunden ur en etnisk grupp.

BILAGA 1

VÄRDEGRUND FÖR SKÖNHETSBRANSCHEN OCH YRKESBESKRIVNING FÖR KOSMETOLOG SOM AVLAGT SPECIALYRKESEXAMEN

Värdegrund

Skönheten är ett av de grundläggande värdena som människan strävar efter. Genom att försköna sig och sin omgivning tillfredsställer individen sådana behov som hänför sig till social interaktion, att förverkliga och att uttrycka sig själv samt till hälsa, välfärd och utseende. En kund som anlitar skönhetsbehandlingstjänster är en målmedveten och holistisk individ, för vilken vården av hälsan är en central del av hennes/hans estetiska gestalt, känsla av välbefinnande och livskvalitet.

Skönhetsbranschens samhälleliga uppgift är att främja välbefinnande, skönhet och hälsa genom att producera tjänster av hög kvalitet. Värdemålet är här individens fysiska, psykiska och sociala välbefinnande, stärkandet av identiteten samt produktionen av välbehag, upplevelser och stimulans.

De centrala etiska principerna som styr branschens service är jämlikhet, tolerans och individens självbestämmanderätt. Styrande principer för branschens företagsverksamhet är hög kvalitet hos servicen, lönsamhet, sund konkurrens, samarbetsförmåga, miljövänliga produkter och en hållbar utveckling.

Yrkesbeskrivning för kosmetolog som avlagt specialyrkesexamen

---

En kosmetolog som avlagt specialyrkesexamen är sakkunnig inom komplementär hudbehandling och handledning om hudvård samt behärskar hud- och kroppsvårdsmetoder som främjar hälsan på ett mångsidigt och omfattande sätt. Hon/han kan tillämpa metoderna på den individuella hudbehandlingen och förmår i handledningsarbetet planera och handleda sin kund i balanserande egenvård. En kosmetolog som avlagt specialyrkesexamen kan genom kunskap, skicklighet och erfarenhet utveckla företagets serviceproduktion och lönsamhet. Hon/han söker sig till olika nätverk inom vårdbranscherna och samarbetar med personalen inom hälsovårdsbranschen.

Målet för utbildningen som leder till specialyrkesexamen är att för branschens arbetsmarknad utbilda personal som

- på ett mångsidigt sätt behärskar hudvården samt verksamhet som främjar individens hälsa och skönhet
- kan utveckla företagets serviceproduktion och företagets verksamhet
- verkar kundcentrerat och i interaktion
- behärskar yrkesetiken och kan motivera sina val på ett moraliskt sätt
- kan använda sin personlighet som ett arbetsredskap
- är miljömedveten och tänker globalt
- respekterar jämlikhet, är ansvarskännande och uppmuntrande
- kan skapa omfattande nätverk

BILAGA 2

EXEMPEL PÅ ETERISKA OLJOR SOM ANVÄNDS I AROMATERAPI OCH BÄRAR- ELLER BASOLJOR

ETERISKA OLJOR

1. apelsin
2. basilika
3. bergamott
4. romersk kamomill
5. tysk kamomill
6. cypress
7. eucalyptus globulus
8. eucalyptus radiata
9. olibanum
10. fänkål
11. geranium
12. ingefära
13. grapefrukt
14. jasmin
15. enbär
16. lavendel
17. citron
18. mandarin
19. mejram
20. neroli
21. pepparmynta
22. patschuli
23. petitgrain
24. tall
25. rosmarin
26. ros
27. sandelträ
28. tea tree
29. vetivert
30. ylang ylang
31. palmarosa
32. bensoe

BÄRAR- ELLER BASOLJOR

- mandelolja
- druvkärneolja
- jojobaolja
- vetegroddsolja
- nattljusolja
- avokadoolja
- sesamolja
- morotsfröolja
- ringblomsolja
- gurkörtolja

Utbildningsstyrelsen har godkänt dessa examensgrunder med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

De fristående examina är examina som särskilt planerats och utvecklats för att avläggas av den vuxna befolkningen.

Planeringen och genomförandet av de fristående examina baserar sig på ett nära samarbete mellan sakkunniga inom undervisning och arbetsliv.

Utbildningsstyrelsen/försäljning
Pb 380 (Hagnäsgatan 2)
00531 Helsingfors
tfn: (09) 774 774 50
fax (09) 774 774 75
E-post: myynti@oph.fi
Inter net: www.oph.fi/svenska/bokhandel